

Lisätietoja: Anna-Maija Lehto (09) 1734 3223, Hanna Sutela (09) 1734 2907
Vastaava tilastojohtaja: Jussi Simpura

Muutosten ennakoitavuus heikentynyt työpaikoilla

Suomalaiset saavat tietoa työtään koskevista muutoksista selvästi heikommin kuin aikaisemmin. Vuonna 1997 vielä 41 prosenttia palkansaajista kertoi saavansa tietoa muutoksista jo suunnitteluvaiheessa, viime vuoden lopulla tietoa saavien osuus oli enää 34 prosenttia. Muun muassa tämä käy ilmi Tilastokeskuksen tutkijoiden Anna-Maija Lehdon ja Hanna Sutelan suomalaisia työoloja käsittelevästä raportista ”Uhkia ja mahdollisuuksia. Työolotutkimusten tuloksia 1977-2003”.

Työssä kehittyminen ja vaatimukset kasvaneet

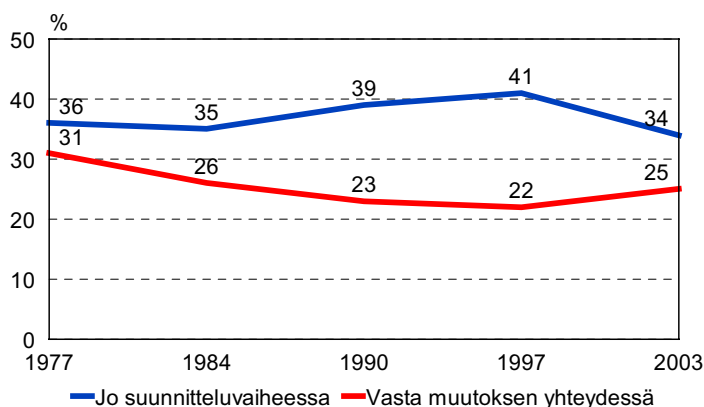
Työolotutkimusten mukaan suomalaiset palkansaajat ovat hyvin työelämäorientoituneita, pitävät työtään tärkeänä elämänalueena ja sitoutuvat työhönsä voimakkaasti. Osaaminen ja koulutustaso ovat nousseet nopeasti: vain perusasteen koulutuksen saaneiden palkansaajien osuus on pienentynyt 25 vuoden aikana 55 prosentista 18 prosenttiin. Palkansaajien työssään kokemat kehitymis- ja kouluttautumismahdollisuudet ovat koko ajan kasvaneet. Samoin mahdollisuudet vaikuttaa työn eri osatekijöihin ovat yleisesti ottaen lisääntyneet. Työtahtiin vaikuttaminen on kuitenkin käynyt selvästi hankalammaksi varsinkin naistyöntekijöiden kohdalla. Toisaalta naisten työn yksitoikkoisuus on 25 vuodessa vähentynyt selvästi.

Työolojen myönteisten muutosten ohella ovat myös monet työtä koskevat uhat ja vaatimukset kasvaneet. Työelämän kiire on lisääntynyt jatkuvasti vuoden 1977 jälkeen, vaikkakin viimeisimmän tutkimuksen mukaan kiireen haittaavuuden kokemukset ovat hiukan lieventyneet. Työuupumuksen pelko sekä esimerkiksi pelko väkivallan kohteeksi joutumisesta työpaikalla ovat lisääntyneet.

Työpaikan muutoksista ei enää saada tietoja riittävästi tai ajoissa. Aiempaa selvästi pienempi osuus palkansaajista kertoo saavansa tietoja muutoksista jo suunnitteluvaiheessa ja joka neljäs palkansaaja joutuu kohtaamaan muutokset ilman etukäteistietoa. Yksityisestä sektorista on tullut muutosten suhteen kaikkein arvaamattomin.

Tieto työtä koskevista muutoksista

Työolotutkimukset 1977, 1984, 1990, 1997 ja 2003

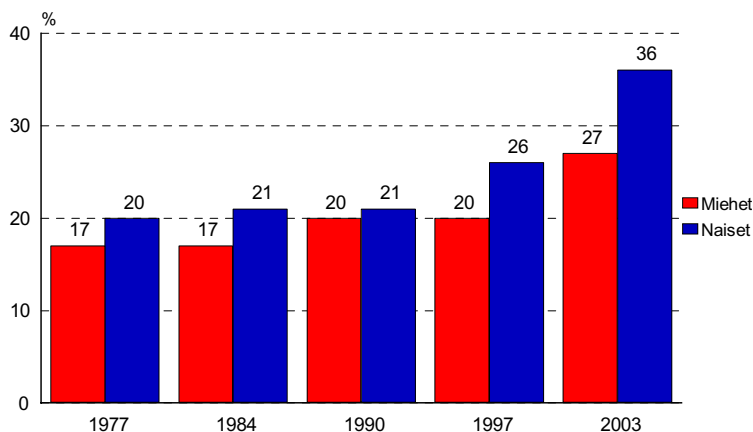

Univaikeudet lisääntyneet hälyttävästi

Työelämän kielteiset piirteet kuten kiire, odottamattomat muutokset ja epävarmuus ovat vaikuttaneet työyhteisöihin. Työpaikan sosiaaliset suhteet ovat kärsineet, työpaikkakiusaaminen on lisääntynyt ja erilaisia psyykkisiä sekä somaattisia oireita esiintyy aikaisempaa enemmän. Selvin muutos on univaikeuksien lisääntyminen: erityisesti naispalkansaajilla univaikeuksia on entistä useammalla.

Univaikeuksia vähintään kerran viikossa

Työolotutkimukset 1977, 1984, 1990, 1997 ja 2003

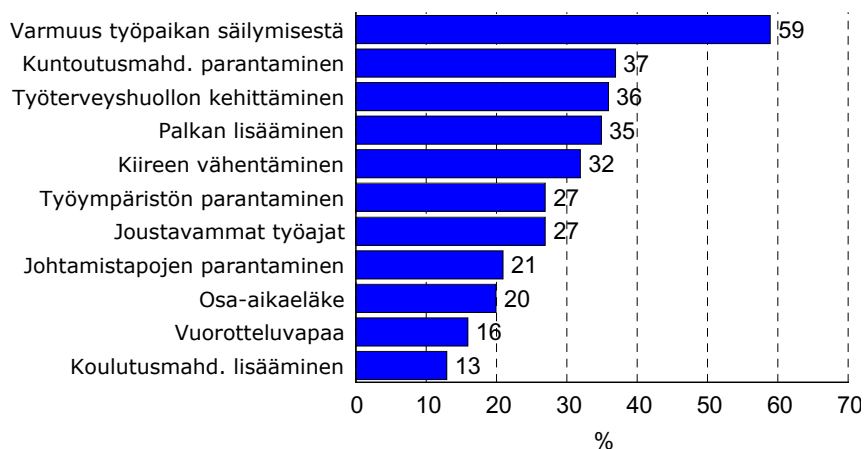

Varmuus työpaikan säilymisestä tärkeää

Vuoden 2003 työolotutkimuksessa kysyttiin yli 45-vuotiailta, mikä saisi heidät jaksamaan työelämässä mahdollisimman pitkään. Lähes 60 prosenttia vastaajista katsoi, että varmuus työpaikan säilymisestä on erittäin tärkeä työssä jaksamista tukeva asia. Vasta sen jälkeen tulevat erilaiset toimet kuten kuntoutus, työterveyshuollon kehittäminen, osa-aikaeläke ja vuorotteluvapaat.

Erittäin tärkeää työssä jaksamisen kannalta

Yli 45-vuotiaat, työolotutkimus 2003

Lähde: Anna-Maija Lehto - Hanna Sutela: Uhkia ja mahdollisuuksia. Työolotutkimusten tuloksia 1977-2003. Tilastokeskus 2004.